

Godkjent i representantskapets møte 17. mars 2016 /

Protokoll fra representantskapets møte 3. mars 2016

Til stede:

Representantskapet: Reidar Sandal (leder), Tormod Andreassen, Vidar Bjørnstad, Ingrid Fiskaa, Toril Hovdenak, Kjetil Lund, Morten Lund, Peter Meidell, Iver Nordseth, Frank Sve, Ingebrigt Sørfonn, Synnøve Søndergaard, Paul Birger Torgnes og Randi Øverland

Varamedlemmer: Jonas Varhaug

Grunnet flyforsinkelse deltok Toril Hovdenak, Kjetil Lund og Frank Sve fra sak 19 og Ingrid Fiskaa og Jonas Varhaug fra sak 20. Kjetil Lund hadde forfall i sak 30 – 35.

Forfall: Helle Hammer og varamedlem Lars Tvette

Jonas Varhaug tiltrådte for Helle Hammer.

Fra hovedstyret: Øystein Olsen (sak 17 - 34), Jon Nicolaisen (sak 17 - 34) og Egil Matsen (sak 17 – 34). Leder av revisjonsutvalget Karen Helene Ulltveit-Moe (sak 21 – 22). De ansattes representanter Gøril Havro (sak 17 - 34) og Mona Sørensen (sak 17 – 34)

Fra tilsynssekretariatet: Svenn Erik Forsstrøm, Randi Almås, Jan Tore Bergh, Mats Pedersen (sak 25 - 35), Kristian Rusta Andersen (sak 23 - 24) og Kjersti Reinsnos (sak 30 – 31)

Fra Norges Bank: Birger Vikøren (sak 17 – 33), Marius Ryel (sak 17 – 33), Bjarne Gulbrandsen (sak 17 - 33), Sigrid Igland (sak 17 – 33), Runar Malkenes (sak 17 – 23), Ingunn Valvatne (sak 22 – 24 og 30 – 31), Mads Kristensen (sak 22 – 24), Lena Eia Bollestad (sak 30 – 31), Renate Haugen (sak 22 – 24 og 30 – 31), Trond Grande (sak 20 - 31), Yngve Slyngstad (sak 25 - 27), Jannecke Ebbesen (sak 23 - 26), Ørjan Agdesteen (sak 23 -29), Jane Haugland (sak 25) og Kathrine Stang Ottesen (sak 23 – 24)

Fra Deloitte AS: Aase Lundgaard (sak 17 – 33) og Henrik Woxholt (sak 24 – 33)

Møtetid: kl. 12:30 – 14:50

Det var ingen merknader til innkalling og sakliste.

17/2016   Protokoll fra representantskapets møte

Saksdokument: Protokoll fra representantskapets møte 18. februar 2016.

Vedtak: **Representantskapet godkjenner protokollen fra representantskapets møte 18. februar 2016.**

18/2016   Protokoll fra Den faste komité's møte

Saksdokument: Protokoll fra Den faste komité's møte 10. februar 2016.

Vedtak: **Representantskapet har ingen merknader til protokollen fra Den faste komité's møte 10. februar 2016.**

- 19/2016   **Aktuelle saker**
- Sentralbanksjef Øystein Olsen redegjorde for utviklingen i internasjonal og norsk økonomi.
- Vedtak: **Representantskapet tar redegjørelsen til orientering.**
- 20/2016   **Protokoll fra hovedstyrets møte**
- Saksdokument: Protokoll fra hovedstyrets møte 27. januar 2016.
- På spørsmål fra representantskapet ble det redegjort for en stor eiendomsinvestering samt saker knyttet til tilrådninger fra Etikkrådet. Videre ble det orientert om organisering av forvaltningen av valutareservene og oppdatering av hovedstyrets prinsipper.
- Vedtak: **Representantskapet har ingen merknader til protokollen fra hovedstyrets møte 27. januar 2016.**
- 21/2016   **Oppdatering av hovedstyrets forretningsorden**
- Saksdokument: Brev fra hovedstyret 17. februar 2016 vedlagt oppdatering av hovedstyrets forretningsorden.
- Det ble redegjort for rolle- og ansvarsdelingen mellom visesentralbanksjefene.
- Vedtak: **Representantskapet tar oppdatering av hovedstyrets forretningsorden til orientering.**
- 22/2016   **Orientering om hovedstyrets revisjonsutvalg**
- Leder av revisjonsutvalget, Karen Helene Ulltveit-Moe, redegjorde for rollen til utvalget, saker i 2015 og planer for arbeidet i 2016.
- På spørsmål fra representantskapet ble det redegjort for grensedragningen mellom revisjonsutvalget og risiko- og investeringsutvalget. Videre ble internrevisjonens rolle belyst.
- Vedtak: **Representantskapet tar redegjørelsen til orientering.**
- 23/2016   **Virksomhetsrapport Norges Bank 2015**
- Saksdokument: Brev fra hovedstyret 18. februar 2016 vedlagt virksomhetsrapport Norges Bank 2015 vedlagt:
- a) Sammenstilt driftsregnskap for Norges Bank 2015.
  - b) Brev fra tilsynssekretariatet 24. februar 2016.
- Kort innledning ved sentralbanksjefen.

Representantskapet hadde en grundig drøfting av rapporten. På spørsmål ble det redegjort særlig for kostnadsøkningen i NBIM. Avvik i forhold til budsjett ble forklart.

Vedtak: **Representantskapet tar virksomhetsrapport for Norges Bank til etterretning og godkjenner driftsregnskapet for 2015.**

24/2016 **Samlet vurdering av internkontrollen og risikosituasjonen i Norges Bank**

Saksdokument: a) Brev fra hovedstyret 18. februar 2016 om samlet vurdering av internkontrollen og risikosituasjonen i Norges Bank vedlagt:

- Virksomhetsrapport for andre halvår 2015 - sentralbankvirksomheten.
- Årlig internkontrollrapport 2015 for NBIM.
- Internrevisjonens årlige rapport til hovedstyret 2015.

b) Brev fra tilsynssekretariatet 24. februar 2016.

(Norsk oversettelse av årsrapport om internkontroll i NBIM)

Kort innledning ved sentralbanksjefen.

Representantskapet hadde en grundig drøfting. Det ble særlig stilt spørsmål knyttet til hovedstyrets vurdering av risikosituasjonen, status på tiltak og utviklingen i risikobildet siste året. For øvrig ble det redegjort for ulike risikoelementer, økning i hendelser og omdømmerisiko.

På bakgrunn av drøftingen fremmet lederen forslag til ny innstilling i saken, som ble vedtatt.

Vedtak: **Representantskapet tar hovedstyrets samlede vurdering av internkontrollen og risikosituasjonen i Norges Bank til foreløpig orientering.**

Representantskapet ber hovedstyret redegjøre for hvilke risikoreduserende tiltak som ble gjennomført i 2015 og hvilke tiltak som skal prioriteres i 2016.

25/2016 **Årsrapport 2015 - Arbeidsmiljøutvalget i Norges Bank**

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 17. februar 2016 vedlagt årsrapport 2015 - Arbeidsmiljøutvalget i Norges Bank.

Vedtak: **Representantskapet tar årsrapport 2015 for arbeidsmiljøutvalget i Norges Bank til orientering.**

26/2016

Norges Banks årsmelding og regnskap for 2015

- Saksdokument:
- Brev fra hovedstyret 18. februar 2016 vedlagt Norges Banks årsmelding og regnskap for 2015.
  - Revisjonsberetning fra Deloitte AS 10. februar 2016.

Presentasjon ved Ørjan Agdesteen, økonomidirektør i Norges Bank. Det ble redegjort for hovedelementene i årsregnskapet, med særlig vekt på utviklingen i Statens pensjonsfond utland og valutareservene og vesentlige vurderingsområder. Reglene for disponeringen av årsresultatet ble særlig beslyst.

Aase Lundgaard i Deloitte AS redegjorde for revisjonsarbeidet og beretningen.

Representantskapet hadde en grundig drøfting. Med bakgrunn i kommentarer og spørsmål ble det redegjort særlig for presentasjonen av samfunnsansvar i årsmeldingen, verdsettelse av og inntekter fra eiendomsporteføljen i SPU og bankens arbeid med likestilling.

- Vedtak:
- Representantskapet tar hovedstyrets årsmelding for 2015 til etterretning.**
  - Representantskapet tar revisors beretning til etterretning og fastsetter Norges Banks årsregnskap for 2015.**
  - I tråd med retningslinjene blir totalresultatet på 66,5 milliarder kroner overført med 7,6 milliarder kroner til kursreguleringsfondet og 58,9 milliarder kroner til overføringsfondet. Fra overføringsfondet overføres en tredjedel – 26,6 milliarder kroner - til statskassen.**

27/2016

Årsrapport om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland i 2015

- Saksdokument:
- Brev fra hovedstyret 17. februar 2016 vedlagt årsrapport om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland i 2015.
  - Revisjonsberetning fra Deloitte AS 10. februar 2016.

Presentasjon ved Yngve Slyngstad, direktør for Norges Bank Investment Management.

Representantskapet hadde en grundig drøfting av årsrapporten og uttrykte tilfredshet med at den presenterer forvaltningen på en oversiktlig og forståelig måte. På spørsmål ble det redegjort for den fallende utnyttelse av risikorammen gitt i mandatet fra Finansdepartementet og konsekvensene for avkastningen. Det ble henvist til den særskilte rapporten om avkastning og risiko som

utgis senere i mars. Det ble videre redegjort for utviklingen i kostnadene i forvaltningen av unotert eiendom.

Vedtak: **Representantskapet tar Norges Banks årsrapport 2015 om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland og revisors beretning til etterretning.**

28/2016 **Finansiell risiko og forvaltning av valutareservene – rapport for fjerde kvartal 2015**

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 17. februar 2016 vedlagt rapport om finansiell risiko og forvaltning av valutareservene for fjerde kvartal 2015.

Vedtak: **Representantskapet tar rapport for fjerde kvartal 2015 om finansiell risiko og forvaltningen av valutareservene til etterretning.**

29/2016 **Hovedstyrets årsplan for internrevisjonen 2016 og langstidsplan for internrevisjonen 2016 - 2019**

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 17. februar 2016 om hovedstyrets årsplan for internrevisjonen 2016 og langstidsplan for internrevisjonen 2016 – 2019.

På spørsmål fra representantskapet ble redegjort for kapasiteten til internrevisjonen.

Vedtak: **Representantskapet tar hovedstyrets revisjonsplan for 2016 og langstidsplan for internrevisjonen 2016 – 2019 til orientering.**

30/2016 **Attestasjonsrapport om rammeverket for risikostyring og kontroll i eiendomsforvaltningen i Statens pensjonsfond utland**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 19. februar 2016 vedlagt attestasjonsrapport fra Deloitte AS om rammeverket for risikostyring og kontroll i eiendomsforvaltningen i Statens pensjonsfond utland.

Tilsynssekretariatets direktør redegjorde for bakgrunn og rammer for attestasjonsoppdrag som utføres av ekstern revisor.

Vedtak: **Representantskapet tar konklusjonen til etterretning og slutter seg til vurderingene i attestasjonsrapporten.**

Rapporten oversendes hovedstyret, og representantskapet ber om å bli holdt orientert om hovedstyrets oppfølging.

Rapporten oversendes Finansdepartementet og offentliggjøres i tråd med gjeldende praksis.

- 31/2016 **Tilsynsgjennomgang – Norges Banks håndtering av risiko for korrupsjon i forvaltningen av Statens pensjonsfond utland**
- Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 19. februar 2016 vedlagt tilsynsrapport om Norges Banks håndtering av risiko for korrupsjon i forvaltningen av Statens pensjonsfond utland.
- Presentasjon ved Kjersti Reinsos, spesialrådgiver i tilsynssekretariatet.
- Representantskapet hadde en grundig drøfting av rapporten og var tilfreds med rapportens positive konklusjon om antikorrupsjonsarbeidet i NBIM. På spørsmål ble det redegjort for anbefalingene til videre utvikling.
- Vedtak: **Representantskapet slutter seg til vurderingene i tilsynsrapporten om Norges Banks håndtering av risiko for korrupsjon i forvaltningen av Statens pensjonsfond utland.**
- Rapporten oversendes hovedstyret, og representantskapet ber om å bli holdt orientert om hovedstyrets oppfølging.**
- 32/2016 **Attestasjonsuttalelse vedrørende statens konti i Norges Bank**
- Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 17. februar 2016 vedlagt attestasjonsuttalelse fra Deloitte AS vedrørende statens konti i Norges Bank.
- Vedtak: **Representantskapet tar attestasjonsuttalelse vedrørende statens konti i Norges Bank til etterretning.**
- Attestasjonsuttalelsen oversendes Finansdepartementet.**
- 33/2016 **Attestasjonsuttalelse vedrørende statsgjeldforvaltningen**
- Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 18. februar 2016 vedlagt attestasjonsuttalelse fra Deloitte AS vedrørende statsgjeldforvaltningen.
- Vedtak: **Representantskapet tar attestasjonsuttalelse vedrørende statsgjeldforvaltningen for 2015 til etterretning.**
- Attestasjonsuttalelsen oversendes Finansdepartementet.**
- 34/2016 **Årsrapport om tilsynsarbeidet 2015**
- Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 19. februar 2016 vedlagt rapport om tilsynsarbeidet i 2015.

Kort innledning ved direktøren for tilsynssekretariatet om formålet med rapporten.

Vedtak: **Representantskapet tar årsrapport om tilsynsarbeidet i 2015 til etterretning.**

35/2016 **Dialog med sentralbanklovutvalget**

Saksdokument: Notat fra tilsynssekretariatet 24. februar 2016 om dialog med sentralbanklovutvalget.

Representantskapets leder redegjorde, med bakgrunn i representantskapets drøfting 10. desember 2015, for de vurderinger og avgrensinger som lå til grunn for forslaget. Det ble vist til at det var en bred tilslutning til å avgrense innspillene i denne omgang til spørsmål som gjelder representantskapets rolle, ansvar og virksomhet. Det legges til grunn at representantskapet vil få anledning til å kommentere andre forhold i senere høringsrunder.

Innstillingen fra Den faste komité ble enstemmig vedtatt.

Morten Lund fremmet forslag om innarbeiding av tre tilleggspunkter i notatet.

Forslaget fikk to stemmer og falt.

Vedtak: **Representantskapet slutter seg til forslag til innspill til sentralbanklovutvalget.**

